

Немачка ревизија историје Балкана на крају 20. и почетку 21. века

(Механизам политичко-идеолошки мотивисане виртуализације стварности [Теорија дефиниционизма] у служби хегемонијалних циљева)

кривотворена
историја

У другој половини деведесетих година сам по први пут објавио став да је Савезна Република Немачка до уједињења две немачке државе несумњиво заслуживала епитет “европске Немачке”, а да је потом појам настајања једне “немачке Европе” постао много примеренији новонасталој стварности. То се може илустровати и на примеру историје Балкана у последњој деценији 20. века.

Од почетка акутне фазе кризе у бившој Југославији, следствених грађанских ратова и распада савезне државе, немачка политика, медији али и научне институције су били активни и изузетно вирулентни чиниоци овог и оваквог развоја ситуације. Тиме је недвосмислено најављен “Нови светски поредак”, у најмању руку у Европи.

У даљем разматрању, тежиште се налази на улози немачких универзитетских и академских институција при систематским покушајима ревизије позитивне историјске науке у односу на Балканско полуострво. Овај нови тренд немачких друштвених наука се не ограничава само на актуелну историју, дакле на време грађанских ратова и распада друге Југославије, при чему се – као што је познато – неуморно тврди да су само и искључиво Срби били “једини кривци, агресори, геноцидне убице, етнички чистачи, масовни силоватељи, оснивачи концентрационих логора” и слично. Тај временски период, међутим, није тема овог конкретног излагања. Тај ревизионистички тренд се не ограничава чак ни на читав 20. век, већ се простире и на време османске окупације српских земаља, па штавише и на време досељавања Словена на ове просторе. Јер, као што је исто тако познато:

“Ко контролише прошлост, тај контролише и садашњост, али и будућност”.

Садржај:

– Ревизија историје Балкана од немачких универзитетских и академских институција у односу на 20. век на примеру недавно актуелизоване тезе: “У НДХ 1941-1945. се није догодио Србоцид, геноцид тадашње хрватске државе над Србима”

– Ревизија историје Балкана од немачких универзитетских и академских институција у односу на време османске владавине српским земљама и у време досељавања Словена на ове просторе

– Језичко-филозофски приступ ревизији историје Балкана од немачких универзитетских и академских институција на крају 20. и почетком 21. века (Теорија дефиниционизма)

I

Ревизија историје Балкана од немачких универзитетских и академских институција у односу на 20. век. на примеру недавно актуелизоване тезе: “У НДХ 1941-1945. Се није догодио Србоцид, геноцид тадашње хрватске државе над Србима”

немачка
ревизија
историје
балкана
vladimir
umeљић

Млади немачки историчар Александер Корб је на берлинском Хумболт-Универзитету успешно одбранио своју докторску тезу из области историјских наука под насловом: “У сенци светског рата. Масивно насиље усташа над Србима, Јеврејима и Ромима”. Научници, који су били задужени за законом предвиђене експертизе у односу на његов научни рад (проф. др Јерг Баберовски, проф. др Киран Клаус Пател и проф. др Михаел Вилт) једногласно су му доделили највишу могућу оцену, *summa cum laude*. Проф. Баберовски пише у образложењу свог предлога највише оцене, поред осталог, чак и: “Корбова дисертација је један изванредан прилог истраживању геноцида и насиља. Нико више неће моћи да убудуће пише о овој теми на до сада уобичајени начин.”

Шта је то што је револуционарно ново у Корбовом начину научноисторијског третирања хрватске државе 1941-1945, коју су Адолф Хитлер и Бенито Мусолини војном силом изнудили пошто су разбили и прегазили прву Југославију? То што Александер Корба, несумњиво и непревидиво, дијаметрално разликује од огромног дела претходне (позитивне) историјске науке и истраживања овог периода историје Балкана, односно злочина геноцида у дотичној хрватској држави (осим наравно од става хрватске историографије), то су његови основни постулати и финални закључци. Он наиме тврди:

1. У тадашњој хрватској држави 1941-1945. “није се догодио геноцид над Србима” (стр. 34, 114, 205, 352, 373, 374.)

2. Клерикална компонента (хрватски католички клер и Ватикан) “није играла никакву битну улогу” при масивном насиљу над Србима у хрватској држави 1941-1945. Тако је нпр. и насилно по-католичавање Срба имало “искључиво секуларни карактер” (стр. 29, 73, 248, 285, 286, 363.)

Ово је несумњиво један радикални заокрет у истраживању историје НДХ тј. феномена геноцида, јер – како Корб успут наводи – само о логору смрти Јасеновцу је до 1999. објављено 1188 монографија и зборника, као и 1544 научних чланака и прилога (стр. 297) и Корб дакле улази у колизију са огромном већином тих научних радова и њихових закључака. Његова дисертација, после које “нико више неће моћи да убудуће пише о овој теми на до сада уобичајени начин”, као што је напоменуто, компатибилна је прева-

сходно са хрватском историографијом и њеним упорним релативизовањем и порицањем геноцида у НДХ 1941-1945, као и било каквог (негативног) учешћа католичке цркве у том делу историје.

Тако нпр. и са ставом једног високог хрватског, интелектуалног и клерикалног, ауторитета по имену Иво Омрчанин, Doctōr Theologiae, Juris, Juris Canonici, Advocatus Sacrae Romanae Rota, Procurator Sacrae Congregationis Rituum, A. Iurisprudens and Professor of Philosophy of Law, који је једва десет година по завршетку Другог светског рата тврдио, не само да хрватска држава 1941-1945. није извршила геноцид над Србима, већ да су напротив “Срби извршили геноцид над Хрватима”. Оно што је значи револуционарно ново код Корба, то је – уколико је проф. Баберовски у праву – да је тиме најављена једна радикална промена парадигме у немачкој историјској науци и то је већ више него довољан разлог да се овом раду посвети пажња.

кривотворена
историја

Sine ira et studio (Без љутње и проучавања) Тацит

Као прво – шта је то у досадашњим научноисторијским истраживањима, што Корб пориче? Укратко, актуелно стање проучавања геноцида у европском 20. веку (пре Корба). У Европи у 20. веку одиграла су се три велика геноцида (турски геноцид над Јерменима 1915-1919. припада не само геополитички већ, по моме убеђењу, пре свега културолошки и социјално-психолошки једном сасвим другом историјском и социјално-моралном наслеђу. Истраживање овог, хронолошки гледано првог великог геноцида у 20. веку тиме геноуино припада европском непосредном суседству, значи – области туркологије):

– Геноцид нациста и свих њихових – немачких и не-немачких – помагача над Јеврејима (Холокауст, Шоа) је упркос свим напорима неуморних заступника тзв. “Auschwitz-Lügen” (Лажи о Аушвицу) вероватно најисцрпније истражен геноцид у историји човечанства. То, свакако, није само резултат бројних научних анализа и студија, већ и једног дуготрајног, упорног и мукоотрпног процеса мултидисциплинарног упознавања и расветљавања тих страшних збивања, у коме учествују не само потомци жртава већ и потомци тадашњих починитеља злочина. Број жртава износи око 6 000 000.

– Геноцид над Синтима и Ромима је, нажалост, још увек недовољно истражен. Познато је, међутим, да су нацисти и њихови помагачи убили преко 500 000 припадника ове етничке групе.

– За време 2. светског рата, конструисали су Адолф Хитлер и Бенито Мусолини и на Балкану једну сателитску државу, тзв. Независну Државу Хрватску. Њу су водили хрватски клерофашисти, усташе. Највећим делом одговорни су за тај трећи велики геноцид у Европи 20. века над Синтима и Ромима (око 40 000 жртава), над Јеврејима (око 30 000 жртава) и, у првој линији, над Србима (Србоцид), које су прогањали по јавно прокламованом правилу –

једну трећину Срба ћемо протерати, једну трећину покатоличити, тиме и похрватити, и једну трећину ћемо побити. Резултат је био да је:

- преко 100 000 Срба било протерано,
- преко 240 000 насилно покатоличено и
- према још непотпуним подацима, који нису дефинитивно утврђени и превасходно потичу од нацистичких и фашистичких очевидаца тог геноцида (и татора тадашње хрватске државе) најмање 750 000 Срба било убијено. Овај податак потиче дакле из вредних, примарних историјских извора. Он остаје међутим отворен, јер није финално верификован ексхумацијама, идентификацијама, итд. Квантитет жртава геноцида, међутим, не одређује и не условљава квалитет овог “најстрашнијег злочина, који историја човечанства познаје (Р. Лемкин). Како се Корб односи према овој проблематици?

Он, наиме, одмах одриче зачуђујуће великом делу примарних историјских извора сваку веродостојност и искључује их апсолутно из научног доказног поступка. Тако су сви српски извори или “националистички” (стр. 18, 24, 45), или “комунистички, јер су састављени у стаљинистичком “дуктусу” (стр. 45) а изјаве преживелих и избеглих српских жртава злочина садрже само “појединачне исказе, који изгледају нефалсификовано” (стр. 46).

Разлог за ову последњу процену гласи, јер је “материјал проблематичан, пошто га је српска влада из националистичких разлога манипулисала” (стр. 45). Он исто тако одриче веродостојност и изворну историјску вредност свим сведочанствима немачких нацистичких (и италијанских фашистичких) очевидаца тадашњих догађања, са истим занимљивим образложењем, да су дотични једноставно “преузимали информације и податке од српских националиста” (стр. 16, 17, 18, 24, 25, 35). Овај уводни и радикално елиминаторни став у односу на драгоцене примарне изворе историјске науке скоро да онемогућава сваку озбиљну дискусију, јер – како водити аргументативну дискусију са неким, ко заступа следеће ставове?

– Изјава тадашњег хрватског министра културе, Миле Будака, “Једну трећину Срба ћемо протерати, једну трећину покатоличити и тиме похрватити, једну трећину ћемо побити” (као *dolus specialis*, “посебна намера”, по дефиницији је предуслов злочина геноцида) у суштини је непостојећа, то је само “српска ратна пропаганда, која је од српског православног свештенства потурена немачким носиоцима окупационе власти” и тако, ето, ушла и у немачка документа (стр. 35). Индикативно је да Корб за ову тврдњу у фусноти/одредници наводи само хрватске ауторе.

– Шеф нацистичке Цивилне управе у Србији, Харалд Турнер, “наводио је у својим извештајима преувеличане бројке српских жртава, којима су га снабдевали српски националисти” (стр. 16).

За ову тврдњу Корб, који иначе има у свом раду 1365 фуснота/упутница на историјске изворе и научну литературу, не наводи никакав извор.

– Он међутим одмах нуди објашњава овако “некритичко” извештавање нацистичких сведока тиме што су “кроз наводну крволочност усташа желели да скрену пажњу са сопствене одговорности за укупну ситуацију” (стр. 27). Ни овде нема никакве фусноте/одреднице. Ради се дакле о ауторској интерпретацији.

– Корб назива и највишег представника нацистичке Немачке у тадашњој Хрватској и тиме драгоценог сведока-очевица, генерала Глаисе фон Хорстенау, “некомпетентним, изгубљеним у својој аустроугарској прошлости, једним оперетским генералом” (стр. 19) и тиме несумњиво покушава да дисквалификује вредност његових сведочења.

– “Српски националисти су још у време рата били успешни са својом пропагандом сатанизовања усташа и поставили су својим потпуно преувеличаним бројкама жртава камен-темељац свом миту о преко 1 000 000 српских жртава хрватског геноцида” (стр. 18). Ни овде нема никакве фусноте/одреднице.

– “У Србији је створен цинични култ у односу на број жртава, који је довео до његовог апсолутног преувеличавања” (стр. 24). Ни овде нема никакве фусноте/одреднице.

– “Националисти у Србији инструментализују патње Срба, прогањаних од усташа, утискујући их у једну парадигму српских страдања. Говори се о некаквом српско-јеврејском Холокаусту, о наводној заједници жртава обе групе” (стр. 25).

– Насупрот томе, Корб обзнањује да за његову студију, “хрватски извори представљају централни фондус у односу на научно истраживање усташке политике” (стр. 41).

– Он пориче геноцид над Србима у хрватској држави 1941-1945. и назива та догађања “масивним насиљем”: “Ништа не наговештава, да је хрватска влада при преузимању власти планирала масовна убиства” (стр. 114). Ни овде нема никакве фусноте/одреднице.

– За њега значи ни изјава Анте Павелића у разговору са нацистичким изаслаником Весенмауером, којом усташки поглавник узима као узор турски геноцид над Јерменима, а коју и Корб овде цитира, не представља најаву и намеру масовних убиства (па чак ни у најмању руку индицију у односу на начин размишљања хрватског диктатора): “Уништење и потискивање Јермена у Османском царству је битно олакшало каснију изградњу турске државе... Ататурк је после своје смрти ушао у историју, као један од најзначајнијих људи...” (стр. 137). Можда за Корба ни смислено иста изјава Адолфа Хитлера у његовој књизи “Мајн Камф” није представљала најаву Холокауста? Јер познато је да је и Адолф Хитлер био у не малој мери инспирисан и охрабрен турским геноцидом над Јерменима. При одлучивању о финалном истребљењу европских Јевреја, поред осталог, рекао је својим генералима и следеће: “А ко још данас уопште говори о уништењу Јермена?!”

кривотворена
историја

– Корб додуше није увек конзистентан, тако му се нпр. догодила (омакла?) и констатација: “Од доласка усташа на власт у априлу 1941, преплавиле су њихове групе области насељене Србима својим масакрима” (стр. 203).

– Над Србима се значи није извршио геноцид, а мотиви почињалаца “масовног насиља” над њима су били “дифузни, нису имали централно вођство”, тако да се, ето, “усташко вођство пре осећало примораним да толерише овакво делање својих трупа на терену” (стр. 252). Још једна поставка, значи, која би требало да потврди непостојање злочина геноцида. Ни овде иначе нема никакве фусноте/одреднице. Ради се дакле опет о ауторској интерпретацији.

– Та недела су, по Корбу, имала различите и по правилу баналне, а не геноцидне мотиве: “Бројни осветнички чиновни и поравнавање личних и политичких рачуна” (стр. 125), “борба за превласт унутар различитих усташких група, која је резултирала применом силе у односу на треће” (стр. 126), “често ерупција спонтаног насиља, произашла из конкретних ситуација” (стр. 204), од 1942. “борба за храну” (стр. 243), понекад и “планирање једног хрватског националног парка, као нпр. у области Плитвичких језера” (стр. 163).

– Нечовечно дивљаштво при примени “масовног насиља” у односу на Србе објашњава Корб пак психологизирајући: “Усташки починиоци (злочина) су се плашили својих српских противника и тај страх је био потхрањиван митолошким приповедањима, паранојом грађанског рата и сасвим реалним стрепњама. Примена голе силе с њихове стране је по могућству могла да служи циљу, да се тај страх победи” (стр. 251). “Понеки од локалних почињалаца (злочина) су, како изгледа, прибегавали једној врсти заноса (транса), да би постали тупи за патње убијаних, да би ућуткали њихове крике и јадиковања” (стр. 232).

– “Масовно насиље” над Србима је иначе превасходно тежило “исељавању и асимилацији Срба и то на немачку иницијативу. Немци су наике желели да протерају 180 000 Словенаца у Хрватску, а Хрвати су на то захтевали да протерају 200 000 Срба у Србију.” (стр. 131). “Примарни мотив је било исељавање, а не физичко уништавање. Отпор погођених и новонастали проблеми су међутим радикализовали прогонитеље” (стр. 155). Тако су следствени “масакри и масовна убиства у логорима само каузални беочузи ланца, који су следили неуспешном исељавању” (стр. 133).

– Корб помиње концентрационе логоре хрватске државе и остаје консеквентан, када нпр. говори о логору Јадовно, да они “примарно нису служили планираном масовном убиству заточеника” (стр. 160), јер је “оснивање логора подсећало на планове хрватске владе, да запосли логораше у соланама и на пољопривредним радовима. Управа логора је, међутим, била разочарана, када је увидела да нема позитивног економског ефекта.” (стр. 156-157). Тако да масовна убијања заточеника нису представљала “некакав плански почетак систематског геноцида, већ су била пре

последица специфичне логорске логике у једном регионалном контексту” (стр. 365). Што се тиче Јасеновца, то је по Корбу био један од “већих” логора у Европи и коштао је живота укупно “до 70 000 Срба” (“хрватски фондус историјских извора”), а људи су умирали од глади, хладноће и епидемија, мада и кроз повремена масовна убиства (стр. 296). Иначе, за њега је изузетно вредно исцрпно помена и следеће: “Једна од најгорих криза у логору Јасеновац са масовним жртвама међу логорашима, била је међутим једна природна непогода, изливање Саве у касну јесен 1941.” (стр. 320). Узроци масовних убиства у Јасеновцу нису дакле били део планираног геноцида: “То су мање били планови усташа, а више ситуациони фактори, који су доводили до ескалације насиља, као појава глади у држави, српски устанци или пак изливање Саве (стр. 366).

кривтворена
историја

Сада прво неколико података о односу тадашње хрватске државе према Српској православној цркви уз напомену, да нису забележени било какви протести католичке цркве у Хрватској тим поводом или чак покушаји да се помогне сестринској хришћанској заједници. То чињенично стање за Корба, иначе, није било вредно помена.

Српска православна црква је 10. априла 1941. године, на дан устоличавања Анте Павелића и његовог покрета, имала девет епископа у “НДХ”.

Загребачки Митрополит Доситеј бива одмах ухапшен, саслушаван и мучен; нервно оболева, бива протеран у Србију, где у манастиру Ваведење подлеже последицама свог хапшења.

Бањалучки епископ Платон бива 05. маја 1941. године ухапшен, мучен и убијен. Његов леш је пронађен и, пре сахране, фотографисан – брада му је била ишчупана, нос и уши одсечене а у многобројним ранама је и со пронађена.

Сарајевски митрополит Петар је ухапшен 12. маја 1941. године, мучен и убрзо убијен.

Карловачки епископ Сава доживљава исту судбину.

Далматинског епископа Иринеја интернирају италијанске окупационе трупе и он остаје на животу.

Сремски епископ Валеријан умире 12. јула 1941. године природном смрћу.

Тузлански епископ Нектарије и херцеговачки Николај успевају да живи стигну до Србије.

Усташе протерују више стотина и убијају 187 српских православних свештеника, 30 монаха и двојицу вероучитеља. Исто тако, почиње систематско уништавање и отуђивање/отимање православних цркви. У документу “Dossier Remis par la Yougoslavie”, који је по завршетку рата поднет на “Conférence Sur les réparations”, у Паризу, стоји додуше да је “... укупно 456 православних цркви уништено од окупатора...”, али је чињеница да су “... Немци одговорни за највише 10% овог броја, остало је био резултат усташког крашског похода...”

Александер Корб једноставно игнорише, изоставља, апстрахује ово – значајно и карактеристично – поглавље историје хрватске државе 1941-1945, не наводи га и, по природи ствари, не коментарише га. Кратко помиње, додуше, нечовечно мучење и убијање српских православних свештеника и великодостојника (стр. 249), а систематском разарању стотина српских Божијих кућа посвећује једну једину реченицу: “Хрватске трупе су разарале црквене торњеве, да исти не би служили партизанима као осматрачнице” (стр. 240).

Што се тиче насилног покатоличавања православних Срба, као још једног значајног и карактеристичног поглавља историје хрватске државе 1941-1945, исто тако прво неколико историјских извора и навода из научне литературе:

Анте Павелић потписује 18. маја 1941. године “Римске уговоре” са фашистичком Италијом и истог дана, на молбу хрватских бискупа, прима га и папа на један разговор. Пије XII одваја пола сата за аудијенцију једног – два пута у одсуству на смрт осуђеног – терористе.

Почетком маја 1941. године, штампа се у бискупској штампарији у Ђакову један летак и дели Србима: “Господ Исус Христос је рекао, да ће бити једно стадо и један пастир (...) То значи да ће бити једна црква и један поглавар те цркве, Христов заступник на земљи и највиши свештеник у Христовој цркви (...) Становници грчко-источне вере! Послушајте овај пријатељски савет – бискуп од Ђакова је до сада превео хиљаде грађана у свету католичку цркву (...) следите примеру ваше браће и јавите се што пре за прелазак у католичку цркву. Као католици моћи ћете да останете у свом дому...”

Хрватска Бискупска конференција објављује 15. маја 1941. године једно упутство свом свештенству за прелазак православаца у католичанство. Бискупска конференција упозорава да до преласка не би смело да долази из “... материјалистичких и еготиистичких разлога...”, али позива на разумевање свих оних, који су “... у последњих двадесет година, под притиском државне силе, против свог убеђења, због повластица, каријере или из других личних интереса отпали од католичке цркве...” Усташки министар правде 14. јула 1941. године пише хрватској Бискупској конференцији (под бр. 42687-Д 1941): “Хрватска влада не жели да православни свештеници, учитељи и уопште интелигенција, као и богати слој трговаца, занатлија и сељака могу да пређу у католичанство...” Одговор стиже већ 16. јула (под. бр. 9259-41): “Што се прелаза православних свештеника, учитеља, трговаца и уопште интелигенције и богатих тиче, ту нема никакве сумње да је потребан опрез (...) Морамо, међутим, нагласити да је против духа и обавезе католичке цркве, када би принципијелно одбила целу интелигенцију (...) Стога узимамо себи слободу да приметимо, да црква не може одустати од свог права и Божије обавезе, да прими све шизматике...”

Ватиканска “Света конгрегација за источну цркву” пише председнику хрватске Бискупске конференције, др Алојзију Степинцу, 17. јула 1941. године: “Света конгрегација за источну цркву обраћа пажњу Вашој еминенцији, да не би требало спречавати природни повратак шизматика на грчко-католички ритуал (...) Уколико би Ваша еминенција ову потребу учинила обавезом за Вашу часну браћу, Ви бисте имали велике заслуге са овим прилогом за правилан развој католичанства, сад кад је настала једна велика нада у унију...”

кривотворена историја

У прилог заједничком пројекту покатоличења говоре нпр. (успешна) настојања хрватских бискупа, да папа укаже Павелићу част аудијенције, као и њихови (безуспешни) напори, да Ватикан и формално призна “НДХ”: “Однос са Ватиканом је, додуше, остао проблематичан јер Ватикан – супротно препоруци Алојзија Степинца, није формално признао нову државу (...) али је ипак постигнута једна сатисфакција, да Ватикан у лето 1941. године пошаље бенедиктинца Ђузепе Рамиро Марконија, као једног “Папског визитатора” и сталног представника у Загребу, који је тамо радио као де факто папски нунције...”

Шеф полиције немачке Службе безбедности пише, у свом извештају од 17. фебруара 1942. године, свом претпостављеном, СС-Рајхсфиреру Хајнриху Химлеру (пошто је потврдио да су усташе, до тог тренутка, побиле око 300 000 Срба):

“Од Хрвата започето насилно покатоличавање православног становништва и терор, који је с тим повезан (...) доприносе такође у великој мери заштравању ситуације. Тим поводом се мора схватити да је католичка црква, кроз своје мере покатоличавања и присилу преласка у католичанство, форсирала усташке ужасе, јер се она при спровођењу покатоличавања, служила усташама. То јој је пало утолико лакше, јер је хрватско становништво фанатично католички настројено (...) Из тога се види, да је хрватско-српско стање напетости и једна борба католичке цркве против православне цркве...”

Тежина и вредност овог исказа, свакако, лежи у чињеници да овај сведок: а) припада туторима, заштитницима и савезницима усташке Хрватске и непријатељима, окупаторима и угњетачима Срба, као и б) да се сигурно може поћи од тога да њега не воде никакви – балкански детерминисани - национални, конфесионални или пак лични интереси, већ само тадашњи немачки национални интерес, а то је – у конкретном случају – била пре свега жеља и тежња да на освојеним територијама и у нацистичким сателитским државама влада што мирније стање.

Хрватски посланик у Ватикану др Рушиновић, потврђује у свом извештају усташком министру Лорковићу, да су врло конкретна и прилично детаљна сазнања о усташком геноциду већ (најкасније) 06. фебруара 1942. године – и у Ватикану, а логична је претпоставка, и унутар хрватског католичког клера – била несумњиво присутна:

“Кардинал (Тисерант – прим. аутора) је, поред осталог, рекао: “Ваши пријатељи фашисти исмевају вашу независност и слободу, као и постојање хрватске државе (...) у Хрватској свако влада, само Хрвати не.” (...) Фратар Симић је лично предводио руљу, са оружјем у руци, која је разарала православне цркве... Рекао је исто тако, да сигурно зна да су се фрањевци у Босни и Херцеговини исто тако јадно понели. Такве ствари не може да ради један цивилизовани човек, а камоли једно духовно лице (...) Немци су признали хрватску православну цркву тек када су заједно са нама “... побили све православне свештенике и када је више од 350 000 Срба ишчезло...”

Како Александер Корб третира насилно покатоличавање Срба у Хрватској 1941-1945.? Он једноставно тврди, да је усташки режим имао “претежно секуларни карактер” (стр. 29) и да је насилно покатоличавање православних Срба био само један “секуларни пројекат хрватске државе, да би решила “српско питање”, пошто се претходна пракса масовних убистава показала нефункционалном, а пракса исељавања стигла до своје границе изводљивости” (стр. 285-286). Аутори, који заступају друга мишљења и позивају се на не тако малобројне примарне историјске изворе, Корб једноставно дисквалификује, декларишући их као “антиклерикалце” (стр. 35).

Он допушта још једну могућност: “Како изгледа, напади на католичанство у послератној Југославији су служили камуфлирању националистичких циљева. Та комунистичка парадигма је потом, од осамдесетих година 20. века без много труда преведена у једну српско-националистичку парадигму” (стр. 30). То је све што он има да каже о овој проблематици.

Закључимо овај део излагања само још једним цитатом, још једним примером Корбовог односа према Јасеновцу и католичкој цркви:

“Да депортација у логор Јасеновац није обавезно морала да резултира усмрћивањем депортованих, показује и пример хиљада српске деце која су после напада на партизанске области доведена у овај логор.

У једној примерној акцији спасавања организованих од неколико приватних особа, уз помоћ Црвеног крста и католичке цркве, успело је пуштање на слободу те деце и њихово смештање у сиротишта и дечије логоре” (стр. 329). Да ли из незнања или намерно, тек он не помиње име дотичног “приватног лица”, племените и храбре аустријске болничарке Диане Будисављевић, која је 1941-1945. заиста избавила хиљаде српске деце из логора смрти тадашње хрватске државе.

О сусретима са католичким надбискупом Алојзијем Степинцем и својој молби, да јој први човек хрватског католичког клера помогне при овој хуманој мисији, Диана Будисављевић извештава два пута у свом дневнику.

Белешка од 03. децембра 1941. гласи: “Мој први пријем код надбискупа др Степинца: И тамо је резултат разговора био потпуно

негативан...” Белешка од об. маја 1942. звучи још резигнираније: “Надбискуп је врло суздржан. Не жели се заинтересирати. Каже да нема никаквог уплива на владу. Испричао ми је да је због стана неке Жидовке био код неког министра. Тај му је обећао да ће жена моћи остати у стану, а сад ју се успркос томе, намјерава из стана избацити. Кажем му да сам дошла тражити да спасим један народ, а он ми прича о неком стану...”

Можда, међутим, и њен дневник припада “српско-националистичким”, “српско-комунистичким” тј. “антиклерикалним” и тиме безвредним историјским изворима? Тешко, али очигледно не и немогуће, јер како је Фридрих Ниче тврдио: “Не постоје чињенице, већ само интерпретације.” Ниче међутим, као што је познато, није био историчар.

кривтворена
историја

Није важно шта ко каже или уради.

Важно је коме то користи. *Никола Макијавели*

Докторска дисертација Александер Корба представља неоспорно један нови квалитет, али не – као што се очигледно намерава и прижељкује – у смислу револуционарне и успешне ревизије позитивне историјске науке, већ у оквиру једног политичког пројекта немачке и читаве западне провениенције, који се може пратити већ од почетка деведесетих година 20. века. Тај оркестрирани пројекат је започет политичко-медијском кампањом. Тако је у августу 1991. нпр. један хрватски католички свештеник, Јосип Дубовечак из Вараждина, добио (и искористио) прилику да у једном немачком листу обзнани једну основну, скоро парадигматичну одредницу започете кампање, овог систематски иницираног и синхронизованог политичког пројекта: “У Србима се крије нешто сатанско, нешто генетски покварено.”

Ни редакција овог листа, а ни десетине хиљада дневних читалаца (осим једног јединог) нису се потом огласили, оградрили или чак протествовали против овог “милитантно-насилног покушаја обезвређивања и поништавања цивилизацијско-културолошких достигнућа у једном друштву”, који би указивао на “распад социјално-моралних вредности” (Ричард Албрехт, 1989), овог несумњивог повампирења нацистичко-расистичког тј. усташко-расистичког вокабулара у сада “правној и демократској” немачкој држави.

Већ тада су међутим и немачке академске институције – прво опрезно и далеко од очију опште јавности, а потом све отвореније, јавније – почеле да дају свој специфични допринос овом пројекту, чији тренутни врхунац (нови квалитет) представља студија Александер Корба.

Тако је нпр. 1991-1992. на Гете-Универзитету у Франкфурту била редовно пријављена и званично прихваћена једна докторска дисертација на исту тему, коју је одабрао и Корб. У њој нису једнострано, бирани историјски извори и научна литература. Анализирана је улога Ватикана и хрватског католичког клера у овим збивањима и бавила се геноцидом над Србима, Ромима и Јеврејима у хрватској држави 1941-1945.

Законом прописане експертизе су биле позитивне и предлага-
ле врло високу оцену; универзитетска испитна комисија је била
одређена, датум, сат и место одбране дисертације су били утврђе-
ни, а потом је докторски рад био јавно изложен на универзитету.
Одмах потом је уследила жестока кампања унутар универзитета,
која је кулминирала спречавањем финалне одбране дисертације
и искључивањем аутора са листе званичних докторанада.

Коментар академика проф. др Милорада Екмечића у односу
на то је гласио:

“Европска историјска наука не може остати равнодушна на
овакву појаву гушења историјске истине (...) Ова књига је истовре-
ремено и једна врста протеста против околности саучествовања
немачке историјске науке са дневном политиком своје владе у
разарању југословенске државе 1992...”

Ревизија историје Балкана од немачких универзитетских и ака- демских институција у односу на време османске владавине српс- ким земљама и у време досељавања Словена на ове просторе

Навешћу један верификовани случај из деведесетих година у
Немачкој, који је исто тако био у служби тада потенциране дисква-
лификације и дехуманизације циљне групе (Срба), тј. тада акту-
елне политике немачке државе. Ради се о једној серији предавања
и закључном зборнику тих прилога, који су у зимском семестру
1995/1996. били организовани за студенте хуманистичких наука на
Фридрих-Вилхелм-Универзитету у Бону. Иницијатори, организа-
тори и аутори су били сам универзитет и академско “Друштво за
истраживање југоисточне Европе” из Минхена. Шеф пројекта и
један од аутора, одговорни уредник и издавач зборника био је
дугогодишњи професор славистике са бонског универзитета, др
Вилфред Потхоф.

Оквирна тема је гласила “Конфликтна регија југоисточна
Европа, прошлост и перспективе”. Од значаја за ову тему су пре
свега текстови самог Потхофа и још више босанско-муслиман-
ског аутора Смаила Балића. Оба прилога се налазе у мом при-
ватном архиву. Исто важи и за моју тадашњу реплику аутори-
ма зборника, под називом “Критика нечистог ума” (намерно па-
рафразирајући Имануела Канта), коју су тада објавили само сту-
денти универзитета у Бону, у свом званичном гласилу. Тематски
оквир Потхофовог прилога је у суштини историја књижевности,
а формално тежиште је стављено на лик епског јунака Марка
Краљевића у српској народној поезији, дакле нешто, што се само
уз велики труд да политизовати. Некадашњи студент универзи-
тета у Загребу Потхоф, међутим, није жалио труда и он почиње
своје књижевно-историјско разматрање одмах једним кратким
апострофирањем “хомеровских Хрвата и атавистичких Срба”.
Када Потхоф потом долази на то да говори о српским хајдуцима
(у народној поезији), он одмах успоставља корелацију са послед-
њим грађанским ратовима на тлу бивше Југославије у последњој

деценији 20. века. Српски хајдуци су, по њему, наиме: “Крволочни друмски разбојници (...) и то све је поново провалило из атавистичких дубина свести...”

У српској народној поезији опевана дела Марка Краљевића су “страшна” и “варварска” а српски племић Милош Обилић, који је 1389. усмртио агресорског турског султана Мурата на Косову Пољу, за њега је “човек сумњивог морала, што проистиче из његове двоструке улоге – једног подмуклог убице и једног јунака”. Српски “Косовски мит” је пак, по њему, превасходно “једно проклетство, чија опасност проистиче из чињенице да је он служио као идеолошки инструмент једне фашистичке, једне насилне и експанзивне политике...” Круна овог уводног дела његовог излагања, које је требало да културолошки-образовно просвети студенте хуманистичких наука универзитета у Бону у односу на Србе и Хрвате, представља његов приказ, хрватског духовног оца Србоцида 1941-1945, Анте Старчевића. Потхоф, наиме, тврди да Анте Старчевић није био никакав великохрватски расиста, који је драстично дехуманизовао Србе и позивао на њихово истребљење, већ само “творац једне националне идеологије, који се само залагао за излазак Хрвата из Аустроугарске и био чак спреман да пактира са Србима (...) анализа његових дела показује да он при томе није мислио на хрватизацију јужних Словена, већ на један државни савез истих...”

За подсећање – Александер Корб редефинише Анту Старчевића у “национално-демократског, од Француске револуције инспирисаног политичара, чија је политичка Партија права захтевала асимилацију православног становништва у Хрватској” (стр. 100).

У овом контексту се сагледава и све оно, што је у докторској дисертацији Александер Корба “ново”, али не и “револуционарно”. Он се налази у оквиру и у служби једног немачког политичког пројекта, а ново је само да га његов вешти и суптилни начин интересно условљене редефиниције стварности и висок ниво владања “занатом” историјске науке квалитативно разликују од нпр. његовог колеге Потхофа. То буди оправдану наду у следствену успешну – на први поглед академску, на други можда чак и политичку – каријеру младог немачког научника Корба. Штавише, усуђујем се и да поставим једну (иначе у принципу увек незахвалну) прогнозу, да ће он у догледно време постати и члан “Хрватске академије знаности и умјетности”. Јер и његов горе цитирани претходник у овом политичком пројекту самосвојног редефинисања позитивне науке, проф. др Вилфред Потхоф, постао је 2004. члан ове највише академско-научне институције у Хрватској.

Његовом пријему није сметала ни чињеница да је у поменутој реплици “Критика нечистог ума”, поред осталог било и непобитно доказано, да је он био и плагијатор, јер је преко 80% његовог дотичног “научног” текста – реч по реч – било идентично са већ објављеним трактатима његовог колеге са универзитета у Гетингену, проф. др Р. Лауера. Александер Корб не чини тако почетни-

кривтворена
историја

чке грешке. Он је бољи од овог свог претходника у заједничком политичком пројекту. Његовим неоспорним трудом је промена парадигме у немачким хуманистичким социјалним наукама достигла нови квалитет, сасвим други ниво самовољне и виртуелне рефлексије стварности. Те науке наине убрзано добијају један заједнички и доминантни идеолошко-политички предзнак.

Прилог босанско-муслиманског аутора Смаила Балића у овом зборнику примарно стоји у служби конструкције једне “аутохтоне пра-босанске нације”, чији би једини легитимни потомци данас требало да буду босански муслимани, а пут ка том циљу води преко дифамирања и масовне дехуманизације Срба. Његов текст одговара свим научним констатацијама о накондној реконструкцији (редефинисању) историје при заснивању “договорних” нација, и важи у свим битним одредницама и за његов покушај конструкције те “пра-босанске нације”. Балићев “доказни поступак” је значи, како по форми, тако и по садржини врло проблематичан, у суштини крајње некомпатибилан са озбиљном науком.

Тако он полази од базичне и врло самосвојне тврдње, да је у Европи... од половине 12. века поред западног (римокатоличког) и источног (православног) хришћанства егзистирала и једна трећа религиозна константа, наине једна босанска црква”. Потом је, по њему, један велики део босанског становништва добровољно прихватио ислам те је тај религиозни, али и политички фактор (“босанска црква”) и даље остао вирулентан...” Његов “научни” доказни поступак постојања једне аутохтоне бошњачке нације се дакле може насловити са: “Од босанско-црквеног до босанско-муслиманског народа/нације”. Закључно, он тврди “да су Срби тек између 16. и 19. века заједно са Турцима по први пут стигли у Босну” и стога је данашњи муслимански (претходно босанско-црквени) живаљ у Босни и Херцеговини једина староседелачка, “пра-босанска нација”. Он при овој последњем ставу игнорише (не само) и најстарије сачувано сведочанство српске ћириличне ортографије, Мирослављево јеванђеље (један апракос, избор из свих јеванђеља, са прописаним редом литургијских читања), који је већ око 1185. писан за једног од браће Стефана Немање, за жупана Мирослава, чија се владалачка област налазила управо на данашњој босанској територији, већ и бројне верификоване историјске изворе.

Као што је речено, ове тврдње су врло проблематичне:

1. Неозбиљно је тврдити да се у Европи од средине 12. века налазе и делују три (по Балићу – очигледно императивне) религијозне групације, а у првој линији неозбиљно је дефинисати их егалитарно као “хришћански римокатолицизам, хришћанско православље и босанску цркву”. То не потврђује ниједан озбиљни историјски извор. Балић овим вероватно апострофира темпорарно присуство богумила у Босни и Херцеговини. То, међутим, није била никаква регионално детерминисана, никаква аутохтоно “босанска” појава тј.

црква. Богумили су били део светске манихејске религије, чији утицај се својевремено осећао од Кине до Иберијског полуострва. Манихејство, један покушај синкретичког обједињавања постулата хришћанства, будизма и Заратустриног погледа на свет је, наравно, својевремено поседовало димензије и значај једне светске религије, али то не образлаже поставку једне детерминативне “босанске религије” или “босанске цркве”, као ни једне нпр. “кinesке религије/цркве” или једне “иберијске религије/цркве”.

кривотворена
историја

2. Неозбиљно је направити (произвољну и неаргументовану) везу између два религиозна погледа на свет (богумилство/ манихејство с једне и ислам с друге стране), а потом из тога извући закључак да је, ето, управо то доказ постојања и опстајања, доказ историјског континуитета једне (босанске) “пра-нације”. Религија јесте један од есенцијалних, али сигурно не и једини параметар идентитета људских популација у смислу припадности једној нацији. Национални идентитет једног Хан-Кинеза, наиме, не зависи императивно од тога да ли се он приклања будизму, таоизму или се у првој линији држи конфучијанског система етичких вредности (или својевремено манихејства).
3. Неозбиљно је, закључно, постулирати аутохтоност једне “пра-босанске нације” без ослањања на било какве историјске изворе. За подсећање, верификовани историјски извори, као нпр. “Франачки анали” са почетка 9. века (822.) или византијски цар Константин Порфирогенит (913-959.) помињу Србе и Хрвате на овим просторима, али ни у ком случају Босанце или Бошњаке тј. неку “пра-босанску нацију”. Провинцијска ознака за овај географски простор (данас Босна и Херцеговина) од античких је времена била “Далмација” и односила се на територије између Јадранског мора, Саве и Ибра. Франачки хроничар Ејнхарт, дакле, помиње Хрвате (нпр. Људевита Посавског), као и “Српску нацију, која влада великим деловима ових крајева (“Sorab, quae dicitur obtinere NATIO Magnam partem Dalmatiae ...”). Константин Порфирогенит је, иначе, први који у средњем веку помиње назив Босна (“Босона”), као територијалну ознаку и то “само околине горњег краја реке Босне”. Он напомиње, истовремено, да су у 9. и 10. веку “Срби имали ту покрајину Босну, у горњој долини реке Босне са градом Салинес (Тузла). И Константин Јиречек подвлачи да су владари те Босне у 10. веку “били потчињени српским кнежевима”.

Исто важи и за Балићеву тврдњу да су припадници те “пра-босанске нације” били савладари османске империје, да су значи “... у Османском царству постојале две највише државне instance одлучивања: турски султани и босански велики везири...”. “Босански” велики везири? Припадници једне историјске “пра-босанске тј. бошњачке нације”?

Погледајмо на примеру Мехмед-паше Соколовића, најчувенијег великог везира Османског царства са Балкана колико је ова поставка Смаила Балића и његових истомишљеника (сабораца) научноисторијски утемељена (= истинита), односно колико она припада произвољној реконструкцији, ревизији историје (= узурпирању власти над дефиницијама, В. Умељић, 2010), карактеристичној за “договорне нације” и њихово “националистичко представљање историје”, која тиме “постаје полазна тачка даљег политичког деловања” (Г. Елверт, 1989).

Мехмед-паша Соколовић (1505-1579) је рођен у српској православној фамилији и истоименом месту Соколовићи, код Рудог, у данашњој држави Босни и Херцеговини. Био је крштен по прописаном древном обреду српске православне цркве и добио име Бајица. Врло млад, био је од турских властодржаца насилно одведен од своје фамилије (“данак у крви”), преведен у ислам и укључен у османске елитне трупе јаничара. Направио је изузетну каријеру и од 1565. постао је велики везир Отоманског царства. По сведочењу његовог савременика, ученог немачког путописца и евангелистичког теолога из Тибингена, Стефана Герлача, који је 1573-1578. службовао у Цариграду, Мехмед-паша Соколовић је нпр. заслужан и за чињеницу, да је српски језик (штокавска, искључиво српска варијанта) у његово време био један од званичних језика на султановом двору.

Да ли је потребно напоменути, да ни турски историјски извори тог времена не помињу никакав “босански” или “бошњачки” језик, који је у употреби на османском двору?

Стефан Герлач исто тако сведочи, да је Мехмед-паша Соколовић успео да издејствује обнављање српско-православне Пећке патријаршије, те да је потом први патријарх био његов блиски рођак (Герлач пише – брат) Макарије Соколовић.

Ако је дакле за Смаила Балића и његове истомишљенике овај, применом османске државне силе исламизовани Србин, заиста био један “босански велики везир” и “припадник једне историјске бошњачке нације”, онда је легитимно питање – како то да Балић није дошао и на само консеквентну идеју да обзнани научној, домаћој и светској јавности, да је ето и један патријарх Српске православне цркве, Макарије Соколовић (блиски рођак, вероватно и брат “бошњачког” великог везира Мехмед-паше Соколовића), исто тако био “припадник једне историјске бошњачке нације”?

Могуће разрешење ове загонетке се, међутим, исто тако налази у Балићевом трактату, јер за њега су Срби само “варвари (...) неурачунљиви (...) арогантни (...) ретардирани (...) сељачко-динарски Балканци” (...) и захваљујући свом “демонизирајућем и искључивом модусу поимања стварности спремни на вршење антицивилизованих дела...”, док су “Бошњаци урбаног карактера, морални, склони реду и миру...”

То би значи био разлог, да је за заговорнике “договорне” бошњачке нације крајем 20. и почетком 21. века један један велики везир и сауправљач Османског царства српског порекла из 16.

века (Мехмед-паша Соколовић) додуше био достојан накнадног редефинисања у једног Бошњака.

Али очигледно ни у ком случају не изгледа примерено, да би и његов блиски рођак, вероватно брат Макарије Соколовић, могао (смео!) да припада “урбаној, моралној, мирној и сређеној бошњачкој нацији”, а да истовремено буде на челу хришћанско-православне цркве “варварских и ретардираних, антицивилизованих и демонизирајућих” Срба.

Стога дозвољавам себи следствени став у односу на овакве “научне доказне поступке” заговорника “историјске бошњачке нације”:

кривотворена
историја

Ова проблематика и њена интерпретација не припадају спекулативним моделима размишљања филозофије, где се и класични парадоксон чувеног старогрчког мислиоца Епименида са Крита “Да ли лажов лаже, када каже да је лажов?” с правом сматра значајним достигнућем (спекулативног дела) људског духа. Не, овде се ради о историјској науци а и ова наука допушта додуше ауторске интерпретације својих веродостојних/верификованих извора, али не и њихово софистичко извртање у сопствену супротност.

Закључно, желим да још једном ставим принципијелност и консеквентност начина резоновања, анализирања и закључивања Смаила Балића и његових истомишљеника на једну врло једноставну пробу:

Ако је, дакле, за њих сваки човек “припадник једне историјске бошњачке нације”, уколико је исти било када био рођен на географском простору данашње државе Босне и Херцеговине, онда је легитимно и следеће питање – да ли би, по њима, и Мојсије требало да је био Египћанин, јер је био рођен у тадашњем египатском главном граду Тебама, данашњем Луксору?

Смаил Балић, иначе, у оном делу свог прилога, који се бави дифамирањем и дехуманизујућом редефиницијом Срба, преузима речник главешина и гласноговорника хрватске геноцидне државе 1941-1945. (“Варвари (...) неурачунљиви (...) ретардирани (...) сељачко-динарски Балканци” (...) и захваљујући свом “демонизирајућем и искључивом модусу поимања стварности спремни на вршење анти-цивилизованих дела...”).

Он, међутим, преузима и једно есенцијално идеолошко тежиште оне злочиначке хрватске државе 1941-1945. својом ничим образложеном тврдњом “да су Срби тек између 16. и 19. века заједно са Турцима по први пут стигли у Босну”. Балићу се, међутим, та флоскула о “каским српским уљезима” у Босни и Херцеговини очигледно учинила корисном при слеђењу свог сопственог политичко-идеолошког пројекта. Његов вокабулар није вокабулар науке, већ сингуларне националистичке политике, екстремно застрашене идеологије и несумњиво острашћене демагогије. Тиме он чини медвеђу услугу својој интересној групи и њеној тежњи да буде акцептирана као државотворни чинилац у данашњој Босни и Херцеговини.

Јер научно-историјска истина гласи, још једном, да је Мехмедпаша Соколовић био православни Србин, који је у раној младости од турске државне силе био одузет својој породици, вери и народу, преведен у ислам и потурчен, а потом постао врло значајни војсковођа и државник Османског царства.

Он тиме припада како српском, тако и турском историјском, културолошком и професионалном наслеђу, без обзира на чињеницу да је његово привођење турском делу овог наслеђа уследило применом османске државне присиле (“данак у крви”). Његова биографија наине сведочи, да је он ову нову реалност и прихватио, иако постоје веродостојни, тешко оспориви показатељи, да упркос томе није заборавио и запоставио своје корене, своје етничко порекло и веру својих предака. Будући да су и преци данашњих босанских муслимана или, по сопственом схватању, данашње (договорне) бошњачке нације, исто тако својевремено – милом или силом – прешли на ислам и временом прихватили османски систем вредности, легитимно право њихових данашњих потомака је свакако, да сматрају Мехмед-пашу Соколовића делом и своје историје, и своје културолошке и религиозне традиције.

Такав став о заједничком или барем спајајућем историјском наслеђу – а не произвољно и искључујуће својатање у смислу новоконструисане националне припадности – био би један прави корак на путу истине, конценса, заједништва или барем коректних међусобних односа. Јер тешко да ће нпр. доћи до конценса између Грчке и “договорне” македонске нације нашег времена, докле год Македонци следе курс конфронтације, самосвојно редефинишу историју и проглашавају грчког освајача света Александра Великог својим сународником. Или до конценса између Грчке и етничких Албанаца нашег времена, који следе курс конфронтације и у оквиру свог “илирског мита”, редефинишу историју и проглашавају тог истог Александра Великог илирско-албанским Искендером.

Таквих случајева има још много, то је нпр. тако и са “само и искључиво албанским јунаком Ђерђом Кастриотом”, који би иначе – захваљујући свом племићком пореклу, од српске мајке Војиславе и оца Јована – исто тако пре требало да буде путоказ и мост споразумевања између Албанаца и Срба. Његово право име је наине било Ђурађ Кастриот(ић), његов отац је био и врло значајни задужбинар српског православног манастира Хиландара на Светој гори, Атосу, а његов рођени брат Репош тамо и почива (Д. Лућић 2007).

Ђурађ Кастриот(ић) Искандер-бег био је од турске државе првобитно узет као талац. По примању ислама и војне службе у турској војсци избегао је међутим у свој завичај, у данашњу централну Албанију, повратио се хришћанству и скоро тридесет година водио успешне борбе, одолевао непрестајућем османском притиску. Предводио је притом и локална албанска племена. Његови потомци, међутим, прешли су касније ипак на ислам и временом били поарбанашени, а он сам је у међувремену стилизован

и етнички-интересно редефинисан као “албански борац за слободу од Турака”.

А шта рећи нпр. о неуморним хрватским напорима у нашем времену да на сваки начин редефинишу српског генија столећа, Николу Теслу, у “једног од највећих хрватских знанственика” свих времена? Упркос чињеници да је Тесла неоспорно рођен као Србин, чак у породици српског православног свештеника. И упркос чињеници, да је претходна хрватска држава 1941-1945, још за Теслиног живота, извршила масовни геноцид над његовим народом, као и да је само у његовом родном месту Смиљану и околним засеоцима 2. августа 1941. на зверски начин побила преко 500 српских цивила, Теслиних сународника и некадашњих суседа.

кривтворена историја

А што се тиче српских свештеника, што је био и отац Николе Тесле, та хрватска држава је протерала више стотина и убила укупно 187 српских православних свештеника, 30 монаха и двојицу вероучитеља. Међу нечовечно побијенима било је и неколико епископа (В. Умељић 2004).

Смаил Балић, закључно, и његови истомишљеници (саборци) понављају грешке свих својих истомишљеника (сабораца) из других “договорних” нација и покушавају да вербално, учестало и што гласније (психагогија) редефинишу историју (покушана узурпација власти над дефиницијама), спремно игноришући чињеницу, још једном, да наука додуше не искључује интерпретације историјских извора, али не дозвољава њихово софистичко извртање у сопствену супротност. То је област, коју истражује социјална Теорија дефиниционизма.

Језичко-филозофски приступ ревизији историје Балкана од немачких универзитетских и академских институција на крају 20. и почетку 21. века (Теорија дефиниционизма)

“Interesting ideas. I've never thought about them. Will try to find some time to do so.”

(Noam Čomsky, about Definitionism-Theory, 11.03.2010.)

“Занимљиве идеје. Никад нисам мислио о њима. Покушаћу да пронађем мало времена за то.” Ноам Чомски, о Теорији дефиниционизма, 11.03.2010.)

Теоретска лигатура између свих духовних делатности човека је непревидиво језик и то не само као заједничко добро, не само као средство међусобне комуникације. Језик је и супстанца мишљења, и читаве спекулативне интелигенције, која есенцијално детерминише људску биолошку врсту а тиме и предуслов свих наука, и *conditio sine qua non* егзистенције (стварности бића) човека, какву он познаје и практикује, перцепира и креира.

Битни предуслов оваквог начина размишљања је, свакако, била промена парадигме у филозофији језика у 20. веку, која је поред осталог постулирала да нисмо ми ти, који детерминишу, разлажу и образлажу језик, већ је језик тај, који – у најмању руку

у истој мери – детерминише, разлаже и образлаже нас саме. Истовремено, у оквиру филозофије је – за разлику од историјских наука – не само дозвољено, већ и неизбежно морално-етичко вредновање стања, односа и процеса, као предмета истраживања. Погледајмо неколико битних детерминанти теорије дефиниционизма и њених импликација нпр. у односу на истраживање феномена геноцида.

Један овакав приступ се по својој структуралној природи не ограничава само на феномен геноцида, већ је дефинитивно применљив на све социјалне тј. хуманистичке науке. У односу на истраживање геноцида, међутим, непревидива је једна језичка каузално-последична димензија: Први – уводни, други – који све време прати конкретну физичку реализацију овог злочина, као и трећи – завршни геноцидни чин, увек су језичке природе. То значи, исто као што економско-финансијски предуслови омогућавају успостављање и примену неопходне логистике, као што репресивна државна сила физички реализује план злочина, реч (= дело) дефинише, усмерава и тиме битно условљава извршавање присутне политичке воље у односу на циљни објекат.

Ради се, дакле, о претходној дехуманизацији циљне групе предвиђених жртава (први чин), која се потом спроводи и све време конкретног вршења геноцида (други и перманентни чин), док је последњи геноцидни чин накнадна апологетика истог, било да се ради о релативизовању извршеног злочина или пак – у екстремном случају – о негирању истог (трећи чин). Ова карактеристика је дефинитивно заједничка за све геноциде које људска историја познаје.

Не постоји, наиме, геноцид коме није претходила и кога није пратила масовна психагошка кампања и редефинисање циљне групе у једну “нижу људску врсту”, чије физичко елиминисање дакле није убиство или грех, већ једна “дозвољена”, “легитимна” радња. Само тако је било могуће мобилисати онај увек велики број “нормалних” починилаца (Хана Арент и њена “Баналност зла”, 1968). Не постоји, исто тако, ниједан геноцид кога се *ex post* није издашно релативизовало или чак негирало.

Механизам интернализације језичке понуде, који је открио Норберт Елиас, увек је интеракција између идеолога геноцида (који су у тој припремној, али и у извршној као и у фази после реализације злочина узурпирали власт над дефиницијама, нпр. “бело је црно”, “слобода је ропство”, “рат је мир”, “Јевреји, Срби, Роми су нижа бића” и сл.) и “нормалних” починитеља злочина. При овоме се додуше ради о једној асиметричној интеракцији ове две групације, али ниједна од њих не може да користи ову чињеницу као алиби за почињена недела (једна асиметрична интеракција подразумева увек и једну асиметричну одговорност, али никада међусобно предавање или чак потирање исте).

Ова поставка се може одмах проверити на историјском примеру Србоцида 1941-1945, које су починили припадници народа

Хрвата и њихови босанско-муслимански помагачи. Првим геноцидним чиновима при овом конкретном злочину припада и реч (= дело) великохрватског идеолога и једног од духовних отаца Србоцида 1941-1945, Анте Старчевића:

“Срби су дакле злочинци и, истовремено, најглупље становништво Хрватске (...) злочинци, крволочни издајници и сличан смрад (...) то је дакле стока (...) тај пасји накот стоји много ниже од обичне живине (...) већ на овом свету на ове злочинце чека секира...”

кривотворена
историја

За подсећање – горе цитирани Потхоф тврди да Анте Старчевић није био никакав великохрватски расиста, који је драстично дехуманизовао Србе и позивао на њихово истребљење, већ само “творац једне националне идеологије, који се само залагао за излазак Хрвата из Аустроугарске и био чак спреман да пактира са Србима (...). Анализа његових дела показује да он при томе није мислио на хрватизацију јужних Словена, већ на један државни савез истих...” Исто тако горе цитирани Александер Корб редефинише Анте Старчевића пак у једног “национално-демократског, од Француске револуције инспирисаног политичара, чија је политичка Партија права захтевала асимилацију православног становништва у Хрватској”.

Геноцидни карактер ове речи (= дела) Анте Старчевића, међутим, произилази из несумњиве функције форсиране редефиниције у смислу дехуманизације циљне групе следственог злочина геноцида над Србима 1941-1945.

Јер, још једном – само масивном дехуманизацијом предвиђене циљне групе могу се мотивисати неопходни (и многобројни) “нормални” извршитељи масовних убистава жена, деце, мушкараца, стараца, значи по правилу беспомоћних жртава.

Последњим чиновима Србоцида припада нпр. и реч (= дело) већ поменутог Ива Омрчанина, који једва десет година од краја 2. светског рата и Србоцида тврди да су у суштини Срби починили један геноцид над Хрватима:

“... Али тада је почео, као што смо већ доказали, један српски геноцид над Хрватима. Најстрашније се десило 1941-1945, када су Хрвати узели своју судбину у своје руке, да би мирно живели у својој Независној Држави Хрватској. Суседни Срби, међутим, којима су Хрвати кроз дугу историју увек помагали, објавили су Хрватима један уништавајући рат, који је вођен на најсуровији начин (...) и за Хрвате био потпуно нов, изненадио их и затекао потпуно неспремне...”

Геноцидни карактер ове речи (= дела) и тиме покушане редефиниције стварности од Ива Омрчанина не испољава се само у дубоко неморалној и фактички саучесничкој апологетици Србоцида 1941-1945. (принцип “Држите лопова!”). Суштинска опасност оваквог вербалног делања (редефинисања историје) лежи пре свега у одржавању латентног геноцидног потенцијала у једном друштву (= опасност понављања геноцида). Истовремено, апо-

логетика једног извршеног геноцида иде на руку и “нормалним” починиоцима истог, при тежњи да задрже своју “нормалност” у психо-социјалном односно психо-моралном смислу речи.

Овај начин размишљања у оквиру истраживања теоретске основе феномена геноцида условио је, дакле, мој покушај испитивања могућности језичко-филозофског доприноса решавању овог проблема. Резултат је био представљање следеће хипотезе (као базичне поставке језичко-филозофски условљене Теорије дефиниционизма) научној јавности 2006. и позив да се иста што свеобухватније преиспита:

Узурпирање власти над дефиницијама са тежњом постизања једног монопола над истима, од центара политичке моћи, оличених у државним или парламентарним структурама је најделотворнији инструмент дотичних центара политичке моћи и истовремено, погонска снага прогреса и регреса у сегментарном и глобалном развоју људског друштва. Раст политичке моћи је искуствено директно пропорционалан опадању привржености императиву етике људског друштва. Тиме је узурпирање власти над дефиницијама саодлучујући каузални и пратећи фактор и свих социјалних девијација историје човечанства.

Ова језичко-филозофска детерминанта не искључује и не девалвира ни у ком случају све друге и одавно препознате факторе економске, политичке, религиозне, психолошке, итд. природе, и њихов несумњиви утицај на историјска збивања. Она, међутим, као базични елемент условљава егзистенцију свих других фактора и повећава вероватноћу сазнања и разумевања релевантних историјских догађаја и процеса.

Како узурпација власти над дефиницијама води ка горе већ једном поменутом “давању ауторитативне “моралне” основе једном изразито неморалном развоју догађаја”, може се илустровати и једним примером из опште и црквене историје (значи – ван области истраживања феномена геноцида). Узмимо за пример констелацију између и данас важеће догме “папинске непогрешивости”, и масовног средњовековног убијања “вештица” у окциденталном, римокатолички доминираним делу Европе. “Папинска непогрешивост” је, додуше, званично догматизована тек 18. јула 1870. од папе Пија IX. Тај чин је, међутим, опет једном само потврдио и санкционисао једну више од хиљаду година трајућу праксу. Већ папа Иноћентије I (401-417) тврди да постоје “важни случајеви” (*causa maioris*), које искључиво римски папа сме и може да решава, а његов наследник Зосимус постулира потом да нико нема право да још једном расправља о једној пресуди римских папа. Лав I (440-461) подвлачи папинско право на “свеобухватну, неограничену моћ тј. власт” (*plenitudo potestatis*). Папа Грегор VII (1073-1085.) обзнањује у своме “Папинском диктату” (*Dictatus Papae*) да “римокатоличка црква никада није ни у чему погрешила, нити ће икада направити неку грешку, као и да сваки папа поседује једну принципијелну светост”.

Иноћентије III (1198-1216) пак истиче да се један папа увек налази “у средини између Бога и људи, он је мањи од Бога, али већи од човека”. Бонифације VIII (1294-1303) захтева у својој були *Unam sanctam* за папе владавину светом, итд. Овде се, значи, сусрећемо са континуираном и консеквентном узурпацијом власти над дефиницијама, у служби јачања сопственог ауторитета; у служби јачања сопствене духовне и политичке моћи (реч је дело). Са растом те моћи искуствено опада регулаторни утицај етике и морала, односно, и ове есенцијалне категорије социјалне егзистенције се редефинишу у смислу сопствених стремљења, циљева и интереса.

кривотворена
историја

Једна од последица овог дуготрајног процеса језичког креирања стварности, као “легитимизирајућа” претпоставка и предуслов изградње световне моћи, била је нпр. и масовно прогањање, хапшење, мучење и усмрћивање жена у средњем веку, тада дефинисаних од тог истог центра моћи као “вештице”.

Већ папа Грегор IX поверава “Свету инквизицију” 1231. год. Доминиканском реду и подвргава је директно папама. Иноћентије IV регулише и “легитимише” једном својом булом 1252. (*ad exstirpanda*) питање мучења ухапшених у циљу изнуђивања “признања”, Сикстус IV (градитељ Сикстинске капеле у Ватикану) постиже својом Инквизиционом булом 1478. да непосредно потом само у Шпанији 16 000 жртава бива усмрћено, а папа Иноћентије VIII крунише ову активност скоро шест година касније својом “Вештичјом булом”.

Доминиканци Јакоб Спренгер и Хеинрих Инститорис састављају 1487. чак један обимни приручник за проналажење, хапшење, мучење и убијање “вештица”, и систематизују тиме у међувремену већ институционализовану праксу масовног убиства жена. Овај приручник је назван “Вештичји чекић” (*Malleus maleficarum*) и његов мото је био “Негирање постојања вештица је највећа јерес” (*Maxima est credere non Haereis Opera maleficarum*). Од изузетног значаја је при овоме, свакако, да је већ редефиниција једне жене била сасвим довољна да иста буде лишена слободе (и иметка), мучена и жива спаљена, а да се истовремено, као “највећа јерес” означава сваки покушај да се власт над дефиницијама Ватикана уопште постави у питање (“негирање постојања вештица” је, дакле, још већи грех). То наине врло експлицитно указује на само прагматично и емпиријски образложено вредновање језичког фактора од тада самопрокламованих “власника” дефиниција стварности.

Између 1258. и 1526. објављује се 47 папских едиката а њима следи (између 1270-1540) још 46 писмених расправа, диспутација и трактата католичке теологије о “питању вештица” и “црне магије”, који утврђују и уграђују ову значајну последицу ватиканске узурпације власти над дефиницијама у историју и традицију западне и средње Европе. Ово је, дакле, једна класична и историјски утемељена констелација снага, и фактора утицаја при иницирању и спровођењу једног “пројекта” историјских размера:

1. Ватикан вербално редефинише стварност, проглашава себе врхунским тј. јединим ауторитетом за сва духовна (“непогрешивост папа”), а потом и за политичка (“право владања светом” и, тиме, право постављања и смењивања световних владара) питања, васпоставља и учвршћује ту нову “стварну стварност” путем методе психагогије античких реторичара (в. доле).

2. Ватикан редефинише снагом свог само-дефинисаног ауторитета циљну групу жена у “вештице”.

3. Ватикан редефинише потом и основну људску и хришћанску етику, и претвара је у њену очигледну супротност (анти-етичка примена дијалектике). Непосредна последица је “легитимно” и систематско хапшење, мучење и масовна убиства припадника ове циљне групе жртава.

4. Путем повратне спреге Ватикан овим масовним злочинима додатно и масивно утемељује свој ауторитет (и иметак, присвајањем поседа “вештица”), јер врло јасно и драстично показује људима у својој зони утицаја, шта се може и мора очекивати ако се “поседник власти над дефиницијама” одлучи за неки нови “пројекат”: редефиниција једне нове циљне групе у смислу сада њене дехуманизације, којој следе конфискације свих добара, лишавања слободе, мучења и егзекуције.

Привремени резиме би био, дакле, да је овај од филозофије језика откривени механизам не-етичке (односно анти-етичке) узурпације власти над дефиницијама као узрок, погонска снага и средство практиковања политичке моћи односно као иницијална каписла и динамичка енергија социјалних процеса много старији од 20. века и од, у конкретном случају, његових великих геноцида, у првој линији у Европи.

Зачеци овог система владања људима могу се констатовати (на подручју нашег културног и цивилизацијског наслеђа) већ у античкој односно хеленистичкој Грчкој. Његова суштина се састоји у негирању постојања истине, а његова база лежи у комбинацији класичне језичке парадигме Платона и Аристотела са релативистичким учењем софиста (њихов много каснији следбеник Фридрих Ниче ће тврдити: “Не постоје чињенице, већ само интерпретације.”) и са психагогијом (= вођење, управљање душама путем језичког упливисања и убеђивања) античких реторичара. Сви научни напори, значи, за утврђивање истине (овде конкретно у односу на феномен геноцида) почињу и завршавају се дубоко хуманистичком борбом за утврђивање саме егзистенције истине и тиме се поново враћамо на еминентну улогу језика као одсудне детерминанте етичког оправдања егзистенције човека (тиме се истовремено указује и на значајну посредничку улогу филозофије језика при овом процесу).

У односу на преиспитивање могућности језичко-филозофског доприноса разумевању феноменологије геноцида, овде желим још само да кратко оцртам методолошки приступ Теорије дефиници-

онизма овој проблематици (историјски осведочене чињенице за размишљање):

Општа премиса –

Узурпација власти над дефиницијама и октроисање тих нових, интересно условљених редефиниција стварности (путем психологије) у једном друштву, као средство стицања, одржавања и ширења сопствене политичке моћи су већ столећима укореењени у историји и политичко-културолошкој традицији (овде конкретно – западне и средње) Европе.

Специјална премиса –

У случају геноцида је научно доказиво, да је вербална дехуманизација циљне групе потенцијалних жртава путем ауторитативног узурпирања власти над дефиницијама први (иницијални), други (време реализације све време пратећи) и последњи (накнадно релативизовање или негирање злочина) чин при сваком геноциду.

Чињенично стање и уједно полазна тачка даљег истраживања –

Починиоци свих великих геноцида у европском 20. веку примарно припадају геополитичкој целини и, пре свега, културолошкој традицији западне и средње Европе. Жртве свих великих геноцида у европском 20. веку примарно не припадају геополитичкој целини и, пре свега, културолошкој традицији западне и средње Европе.

Како Теорија дефиниционизма види Корбову докторску дисертацију и њен допринос тражењу историјске истине? Јер, за подсећање, нова језичка парадигма постулира сазнање. Језик је тај, који детерминише, разлаже и образлаже човека у сличној мери као и обрнуто.

Она припада академски верзираним ревизионистима историје. Његов селективни и непревидиво интересно мотивисани приступ проблематици хрватске државе 1941-1945. и њеној геноцидној политици у односу на Србе, Роме и Јевреје, као и његов екстремно апологетски став у односу на хрватски католички клер, Ватикан па и на тадашњу хрватску државу (све масовне злочине су, по њему, починиле оне малобројне усташе, а чак се и “ушашко вођство пре осећало примораним да толерише овакво делање својих трупа на терену”) њега додуше у значајној мери доводе у питање, као једног озбиљног и објективног историчара.

Задатак историјске науке није, наиме, да додељује (увек субјективне) апсолуције.

Оно што он у овом свом делу у суштини чини то је да, захваљујући умешном баратању језиком, узурпира власт над дефиницијама, самосвојно и научноауторитативно редефинише стварност, да затим ту виртуализовану стварност прогласи једином “стварном стварношћу” (супституција садржине формом) и да је психагошки прошири и етаблира у јавности, у свести људи.

То, међутим, није историјска наука.

То је методологија опробане (и успешне) инструментализације

кривотворена
историја

и манипулације људима, коју проучава и анализира горе кратко представљена, мултидисциплинарна, мада превасходно језичко-филозофски утемељена Теорија дефиниционизма. Корбов начин рада, дакле, генино припада релативистичком схватању филозофије, за које језик представља најубојитије оружје, главни инструмент доминације над другима, а у служби остваривања својих партикуларних интереса и циљева. Његово врло солидно познавање “заната” историчара стоји превасходно у служби конструисања спољне форме, која би, ето, требало да детерминише и садржину овог његовог дела (покушај супституције садржине формом).

Другим речима, његов рад се може посматрати као један релативистичко-филозофски трактат у научноисторијским хаљинама.

Тешко, дакле, да се може поћи од тога, да је Корб заиста искрено и интересно неоптерећено трагао за историјском истином, да се осећао обавезним етичко-моралним параметрима и хуманистичким принципима човековог духа, да је покушао да се барем приближи императивном постулату што веће научне објективности.

Закључно, и еуфорична изјава једног од татора његове дисертације са берлинског Хумболт-Универзитета, проф. др Јерг Баберовски: “Нико више неће моћи да убудуће пише о овој теми на до сада уобичајени начин”, указује превасходно на наду учесника овог политичког пројекта, да ће Корбова, овако редефинисана, виртуализована стварност успети да се психагошки рашири и учврсти, да ће временом успети да се – путем што масовније интернализације ауторове језичке понуде (Н. Елиас) од циљне групе, а то је научна и општа јавност – етаблира као једина “стварна стварност”.

То је међутим била нада и свих других узурпатора власти над дефиницијама у историји.